

Basit-Bileşik Yapılı Olmaları Açısından Hurûfû'l-meânî Üzerine Bir İnceleme

Bünyamin Güder

 <https://orcid.org/0000-0002-9996-6504> | bunyaminguder31@gmail.com

Yüksek Lisans Öğrencisi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı, Arap Dili ve Belagatı Bilim Dalı, Karaman, Türkiye

Öz

Arap dilinde kelime türleri isim, fiil ve harf olmak üzere üç gruba ayrılır. Bu türlerden biri olan harfler gerek cümledeki fonksiyonları (amel) gerekse anlamları açısından literatürde geniş bir yere sahiptir. Harfler kendi içinde de Arap dil bilgileri tarafından birtakım tasniflere tabi tutulmuştur. Bu tasniflerden biri de “mana harfleri” anlamındaki “hurûfû'l-meânî” türünden olan harflerdir. Hurûfû'l-meânî türünden olan harfler tek başına kullanıldıklarında bir anlam ifade etmeyip ancak cümle içinde bir fiil veya isimle birlikte kullanılmalarıyla bir mana ifade etmelerinden dolayı bu isimle klasik Arap dili kaynaklarında yerini almıştır. Cümle içindeki fonksiyonu ve anlamının yanında yapısal özellik taşıyan harfler, basit ve bileşik (mürekkeb) yapıları yönüyle de incelenmiş ve Arap dili alimleri arasında bu konuda tartışmalar vuku bulmuştur. Çalışmamız da bu harfler özelinde Arap dili âlimlerinin tartışmalarıdır. Tartışma kapsamında harflerin basit yapıda olduğunu iddia edenler yanında bileşik yapıda olduğunu savunanlar da bulunmaktadır. Araştırmamızda tarafların görüşleri ortaya konulup her iki grubun gerekçeleri incelenmiştir. Bu bağlamda İbn Hişâm'ın (öl. 761/1360) Muğni'l-lebîb 'an kütübî'l-e'ârîb adlı eseri başta olmak üzere hurûfû'l-meânîyi müstakil olarak ele alan İbn Abdünûr'un (öl. 702/1302) Raşfû'l-mebânî fî şerhi hurûfî'l-me'ânî adlı eseri ana kaynak olarak belirlenmiştir. Yapılan çalışma sonunda harflerde asıl olan basitlik olgusu olduğu bileşik harflerin ise basit harflerden meydana geldiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Arap Dili ve Belagatı, Arapça, Belagat, Harf, Edat, Hurûfû'l-meânî.

Etik Beyan	Bu çalışma, 1. Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu'nda sunulan "Basit-Bileşik Yapılı Olmaları Açısından Hurûfî'l-meânî Üzerine Bir İnceleme" adlı tebliğin özetidir.
Türü	Bildiri Özeti
Geliş Tarihi	19.08.2021
Kabul Tarihi	20.08.2021
Yayın Tarihi	29.08.2021
Kategori	Sanat ve Beşeri Bilimler, Dil ve Dilbilim
Araştırma Alanı	Bildiriler, Arap Dili ve Belagatı
Sempozyum	:
Adı	1. Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu
Web	https://sempozyum.okuokut.org/index.php/tsbs/article/view/28
Yer ve Tarih	Çevrim İçi - 28-29 Ağustos 2021
Sponsor	Oku Okut Derneği
Bildiri Oturum Bilgisi	10. Oturum - 29 Ağustos 2021 Pazar 19:00 - 20:10
Telif Hakkı	© 2021 Bünyamin Güder. Yazar telif hakkını elinde tutarak yayımcıya uygun lisans ile yayım izni vermiştir.
Lisans	
Yayımcı	Oku Okut Yayınları
Kaynak Gösterimi	Güder, Bünyamin. "Basit-Bileşik Yapılı Olmaları Açısından Hurûfî'l-meânî Üzerine Bir İnceleme". <i>1. Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu: Bildiri Özetleri Kitabı</i> . ed. Abdullah Demir. 141-144. Ankara: Oku Okut Yayınları, 2021. https://doi.org/10.55709/okuokutpress.8

Examination of the Hurûf al-Ma'ânî in Terms of Their Simple-Compound Structure

Bünyamin Güder

 <https://orcid.org/0000-0002-9996-6504> | bunyaminguder31@gmail.com

Master's Student, Karamanoğlu Mehmetbey University, Graduate School of Social Sciences, Department of Basic Islam Studies, Department of Arabic Language and Rhetoric, Karaman, Turkey

Abstract

Types of words in the Arabic language are divided into three groups: nouns, verbs,, and letters. Letters, one of these types, have a vast place in the literature regarding their functions (actions), and meanings in the sentence. The letters have been subjected to some classifications by the Arabic linguists. One of these classifications is the letters of the type “Hurûf al-Ma'ânî”, which means “Letters of Meaning”. The letters of the type hurûf al-ma'ânî have taken their place in the classical Arabic language sources with this name because they do not have any meaning when used alone, but verbalize a meaning when they are used together with a verb or noun in a sentence. In addition to their function, and meaning in the sentence, the letters with structural features were also examined in terms of their simple, and compound (murakkab) structure,, and discussions took place among the scholars of the Arabic language. This study is the discussions of the scholars of the Arabic language specific to these letters. In the scope of the debate, there are those who claim that the letters have a simple structure, and those who argue that they have a compound structure. In this research, the views of the scholars were put forward,, and the reasons of both groups were examined. In this context, it has been designated as the primary source especially Ibn Hishâm's (d. 761/1360) work named Mughnî al-labîb 'an kutub al-a'ârîb, and Ibn Abd al-Nûr's (d. 702/1302) work named Raşf al-mabânî fî sharh hurûf al-ma'ânî which deals with hurûf al-ma'ânî independently. At the end of the study, it was determined that the main thing in letters is simplicity,, and compound letters consist of simple letters.

Keywords

Arabic Language and Rhetoric, Letter, Preposition, Hurûf al-ma'ânî.

Ethical Statement	This paper is a summary of the study titled “Examination of the Ḥurūf al-Ma‘ānī in Terms of Their Simple-Compound Structure” presented at the 1st Turkish Symposium of Social Science.
Type	Conference Proceeding
Received	2021-08-19
Accepted	2021-08-20
Published	2021-08-29
Category	Art & Humanities, Language & Linguistics
Research Area	Symposium Proceeding, Arabic Language and Rhetoric
Conference	:
Title	The 1st Turkish Symposium of Social Sciences
Web	https://sempozyum.okuokut.org/index.php/tsbs/article/view/28
Location & Date	Online - August 28-29, 2021
Sponsor	Oku Okut Association
Proceeding Session	Session 10 - August 29, 2021, Sunday 19:00 - 20:10
Copyright	© 2021 Bünyamin Güder. The author retains the copyright and provides the publisher with a proper license to publish.
License	
Publisher	Oku Okut Press
Citation	Güder, Bünyamin. “Examination of the Ḥurūf al-Ma‘ānī in Terms of Their Simple-Compound Structure”. The 1st Turkish Symposium of Social Sciences: The Book of Abstracts. <i>ed. Abdullah Demir</i> . 141-144. Ankara: Oku Okut Press, 2021. https://doi.org/10.55709/okuokutpress.8